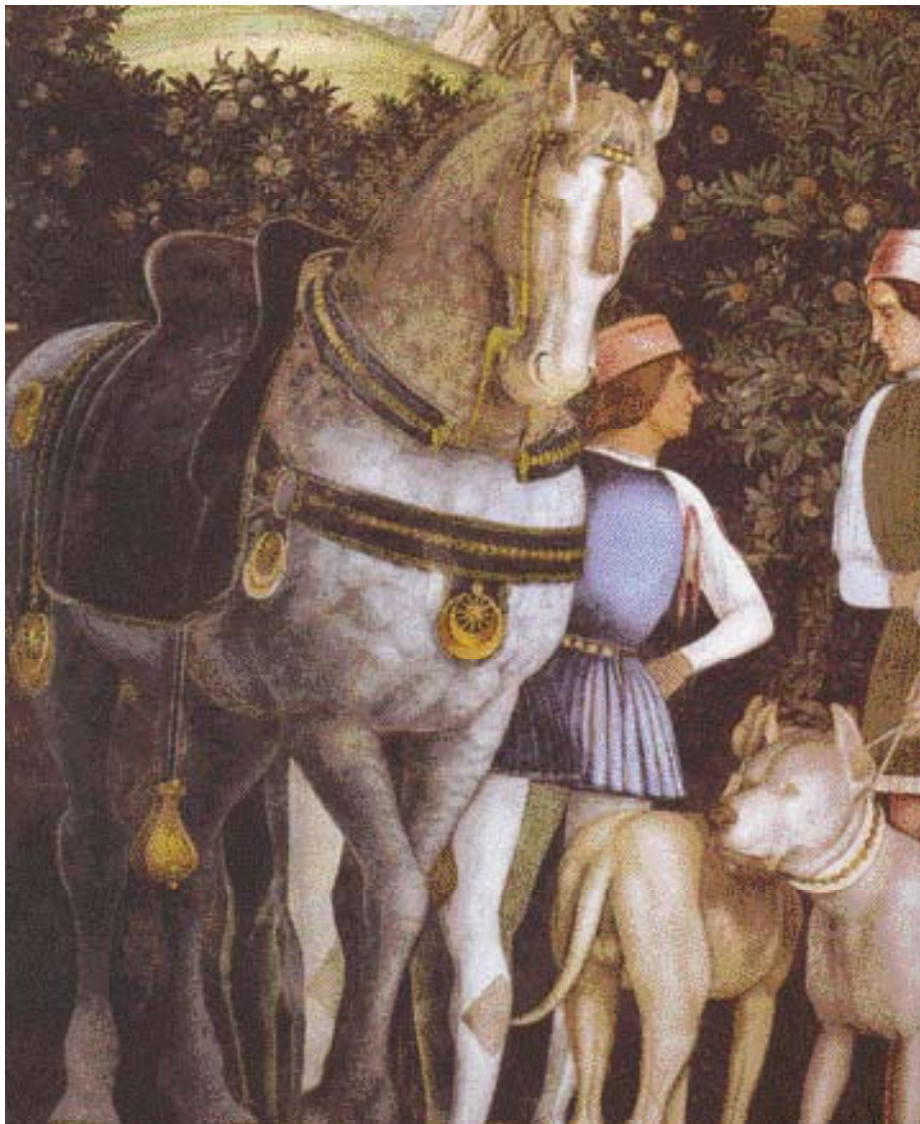

Onlangs voorlopig erkend

Cimarrón Uruguayo

Bij de F.C.I. komen regelmatig aanvragen binnen om aan een rasstandaard – en daarmee aan een hondenras – een (voorlopige) erkenning te verlenen. Het gaat vaak om rassen die in het land van herkomst zijn erkend, maar daarbuiten niet of nauwelijks. ONZE HOND stelt ze aan u voor...

- *Stalknechten van de hertog van Mantua, afgebeeld op een fresco van Andrea Mantegna (1431-1506), dat zich in de echtelijke slaapkamer van het hertogelijk paleis in Mantua bevindt. Honden van dit type reizen met de veroveraars en kolonisten mee naar Uruguay en andere Zuid-Amerikaanse landen.*

Een voorlopige erkenning door de Fédération Cynologique Internationale (F.C.I.) betekent dat er in een groot aantal Europese landen aan dat ras nationale kampioenschapsprijzen kunnen worden toegekend. Deze rassen komen op tentoonstellingen nog niet in aanmerking voor het CACIB, maar kunnen wel de titel van Sectie Winner (zoals Europees Winner) en Wereldwinner krijgen. In februari 2006 werd de Cimarrón Uruguayo voorlopig erkend onder F.C.I.-nummer 353 en is ingedeeld in F.C.I.-rasgroep 2: Pinschers, Schnauzers, Molossers en Sennenhonden, sectie 2.1: Molossers - Dogachtigen. In Nederland gebruiken we de originele naam: Cimarrón Uruguayo.

Pampa's

Officieel heet Uruguay de *República Oriental del Uruguay*. Deze Zuid-Amerikaanse republiek is 180.000 km² groot en is daarmee bijna 44 maal Nederland. Het land telt nog geen vier miljoen inwoners en kent landschappelijk grote verschillen, variërend van zacht golvende gebieden, duinen en lagunen tot bergen van circa 600 meter hoog. Een groot deel bestaat uit grasvlakten (pampa's), die geschikt zijn voor veeteelt. De inwoners van Uruguay

• *Charrúa indiaan, de oorspronkelijke bewoners van Uruguay.*

zijn voor het merendeel blank en stammen af van Spaanse (vooral Basken) en Italiaanse veroveraars, kolonisten en immigranten – in die volgorde. Maar ook van immigranten die afkomstig zijn uit vrijwel alle andere Europese landen. Slechts een paar procent wordt gerekend tot de mestiezen, mulatten en Afrikanen. Montevideo is de hoofdstad; daar woont meer dan de helft van de bevolking. Het land telt 19 departementen, met een beperkt zelfbestuur.

Burgeroorlog en militaire coup

De oorspronkelijke bewoners van Uruguay zijn de Charrúa, een nomadisch indianenvolk dat langs de Rio de la Plata woont en leeft van jacht en visvangst. In 1516 brengen deze 'inboorlingen' de Spaanse zeeman

Juan Diaz de Solis om tijdens diens ontdekkingsstocht op de Rio de la Plata. Die moord veroorzaakt dat Spaanse kolonisten dit gedeelte van het land voorlopig niet meer in hun tochten opnemen. Zilver en goud lokken Europeanen naar dit deel van Zuid-Amerika en met hen komen, in de zeventiende eeuw, de honden, paarden en koeien naar Uruguay. In 1726 nemen de Spanjaarden de stad Montevideo in, tot dan in het bezit van de Portugezen. Bij deze acties vinden honderden autochtone bewoners de dood. Vijftig jaar later gaat Uruguay deel uit maken van de *Virreinato del Rio de la Plata*, waarvan Buenos Aires (nu in Argentinië) de hoofdstad is. Als Napoleon in Europa de Spaanse monarchie onttroont, breekt er ook in Uruguay een opstand

• *Het voorbrengen van Cimarróns in Uruguay, in de openlucht. (Foto: Dr. Francisco Gonzalez)*

♦ Cimarróns tentoonstellen in Uruguay gebeurt soms met behulp van eenvoudige middelen. (Foto: Dr. Francisco Gonzalez)

de vroegste historie van deze hond gelegd: 'wild in Uruguay'. In Uruguay gebruikt men het woord Cimarrón voor alles dat in het wild leeft, zowel dieren als planten.

Veroveraars

Over de historie van de Cimarrón Uruguayo schrijft de F.C.I.: 'De oorsprong van de Cimarrón Uruguayo is onzeker. We weten dat hij afstamt van honden die werden meegebracht door Spaanse en Portugese veroveraars. Deze honden werden in het land bij het fokken aan zichzelf overgelaten en deze natuurlijke selectie had tot gevolg dat alleen de gezondste, de sterkste en intelligentere honden overleefden. Zo ontstond de Cimarrón Uruguayo. De toenmalige inwoners, die deze honden op waarde wisten te schatten, domesticerden hen en begonnen deze honden geleidelijk aan – en met succes – te gebruiken als bewaker op hun landgoederen en als herdershond bij het dagelijkse werk met de kudde.'

De grote oversteek

De F.C.I. gebruikt dus 'onzeker' als het over de vroege historie van dit ras gaat. Daarin staat de Cimarrón Uruguayo niet alleen. Veel 'rashonden' die vanaf de vijftiende tot de achttiende eeuw vanuit Europa zijn meegenomen naar de koloniën in Zuid-Amerika, en daar onderling zijn gekruist, kennen een geschiedenis die zelden is opgeschreven. Wel is duidelijk hoe de typen er uit zien voordat ze de grote oversteek maken. Dankzij schilderijen van bekende Europese kunstenaars en andere oude afbeeldingen kunnen we een stukje van dat spoor volgen. Als voorvaders van de Cimarrón gooien de 'Old Spanish Presa' en Spaanse en Italiaanse Molosser-typen hoge ogen. De bewering dat deze honden (in Uruguay?) gekruist zouden zijn met Windhonden om meer snelheid en lenigheid

uit en vecht men tegen Argentijnse en Braziliaanse indringers.

Van 1838 tot 1865 woedt er een burgeroorlog en tussen 1865 en 1870 sluit Uruguay zich bij Argentinië en Brazilië in de strijd tegen Paraguay aan, dat wordt verslagen. De twintigste eeuw brengt hervormingen, zoals het afschaffen van de doodstraf, maar ook opstanden, gevolgd door een militaire coup.

De recente geschiedenis van Uruguay kenmerkt zich door een campagne van de regering tegen de Tupamaros guerrillastrijders (1962-1973). Vanaf circa 1985 komt het land in rustiger vaarwater en bij het begin van de

21ste eeuw maakt de regering een begin met onderzoeken naar de slachtoffers uit de jaren van de militaire dictatuur en een aantal schulden wordt gearresteerd.

Cimarrón = wild

Cimarrón is een Spaans woord dat in veel betekenissen wordt gebruikt. Zo zijn er de Chevrolet Cimarrón of Cadillac Cimarrón, twee dorpen Cimarrón in Amerika, de Cimarrón Ridge, een bergketen in Amerika, de Cimarrón Rose, een rozenvariëteit, en nog heel veel meer. De Nederlandse vertaling van Cimarrón is 'wild' of 'ongetemd' en daarmee is de link naar

♦ *Cimarrón pups.*

te krijgen, heb ik diverse malen gelezen, maar nergens bevestigd gezien. Opvallend is dat ook in Zuid-Amerika zich rassen uit die Europese importhonden ontwikkelen die in uiterlijk een duidelijke verwantschap tonen. Denk maar aan de Dogo Argentino in Argentinië, de Dogo Canario op de Canarische Eilanden, de Cão Fila de São Miguel op de Azoren, en de Fila Brasileiro in Brazilië. Allemaal hebben ze 'Europees Doggen-, Molosser- en Mastiffbloed' in hun aderen; hun onderlinge gelijkenis is soms treffend. En dat na meer dan vijf eeuwen en met duizenden kilometers er tussen.

Halfwild

Veel gedomesticeerde dieren die door Europeanen tijdens kolonisatie of immigratie worden meegebracht, krijgen in Uruguay hun vrijheid terug. Sommige verwilderen in meerdere of mindere mate en dat is ook het geval met de honden. Hoewel een geschreven geschiedenis ontbreekt, is het zeker dat het ras ontstaat uit kruisingen tussen de honden die Spaanse, Italiaanse en Portugese veroveraars en kolonisten meebrengen. Alleen de sterken onder hen overleven, maar ze kunnen zich in hun halfwilde staat prima handhaven; er is voldoende voedsel en natuurlijke vijanden hebben ze niet. Dankzij natuurlijke selectie ontstaat er een sterke en intelligente hond.

Als hun aantallen sterk gaan stijgen, vormen die honden echter een gevaar voor de kudden en zelfs voor mensen, althans volgens de overlevering. Aan het einde van de achttiende en het begin van de twintigste eeuw worden duizenden honden gedood, met steun van de autoriteiten. Voor elke dode hond betaalt de overheid, en als bewijs moet een kaak of een oor van het dier worden getoond. Het verhaal gaat dat er toch nog grote aantallen teven met hun welpen ontkomen naar de bossen

bij de Olimar rivier, in de Sierra de Otazo en de Cerros Largos. Lokale rangers, die in deze honden goede veedrijvers en bewakers herkennen, gaan met hen fokken en selecteren de pups op deze kwaliteiten. De gaucho's – de veehouders op de pampa's van Europese afkomst – gebruiken de honden bij hun vee, maar ook bij de jacht en de bewaking zijn ze nuttig. Dankzij die mensen beschikt Uruguay tegenwoordig over een nationaal ras met diverse werkkwaliteiten.

♦ *De Cimarrón Uruguayo is een middelgrote hond van het Molosser-type. Hij is sterk, compact, goed bespied en lenig. (Foto: Dr. Francisco Gonzalez)*

• Cimarrón pup. De oren zijn rond gecoupeerd en lijken op die van een poema.

Nationale erkenning

In 1969 wordt er voor het eerst een Cimarrón ingeschreven op een officiële hondententoonstelling. Twintig jaar later, in 1989, krijgt de Cimarrón een nationale erkenning door de Kennel Club van Uruguay (opgericht in 1938). Er komt een 'Fokkersvereniging' en samen met de Kennel Club stelt deze de eerste rasstandaard op. De Kennel Club draagt zorg voor inschrijving in het stamboek en voor de tattoo. Het aantal Cimarróns in Uruguay wordt nu geschat op 5.000. Buiten Uruguay is het ras vooral aanwezig in Brazilië, Argentinië en de Verenigde Staten. Rond 1980 begint de Cimarrón ook in de steden bekendheid te krijgen, vooral in Montevideo. Inmiddels is er een overeenkomst getekend tussen fokkers en de universiteit van Montevideo, waarbij men gezamenlijk de inteeltsituatie en de zoötechnische aspecten van het ras bestudeert.

José Artigas

Liefhebbers van de Cimarrón citeren graag hun nationale held, de vrijheidstrijder generaal José Gervasio Artigas (1764-1850), die moet vechten tegen Spaanse en Portugese troepen. In tijden van nood, als er veel soldaten sneuvelen, zegt Artigas: *Als de soldaten op zijn, dan ga ik met Cimarrón honden vechten.* Deze uitspraak staat symbool voor onafhankelijkheid en trouw en de Cimarrón wordt zelfs een soort nationale mascotte van het leger. Bijzonder is dat er elk jaar, op 18 juli, een parade van het nationale leger plaatsvindt, waarbij een soldaat van het regiment van de 'Blandengues de Artigas' wordt vergezeld door een Cimarrón. De band tussen José Artigas en de Cimarrón gaat verder, want in 2007 werd de vierde nationale Cimarrón-show gehouden in het hoofdkwartier van het Blandengues Korps, eens

• Als waakhond maakt de Cimarrón een stoere indruk.
(Foto: Ruud Haak)

• De Cimarrón Uruguayo is mascotte van het Uruguayaanse leger. (Foto: Ruud Haak)

onder bevel van generaal Artigas, in het centrum van Montevideo. Fokkers van het ras verenigen zich in de *Sociedad de Criadores de Cimarrón Uruguayo* (www.sccu.com.uy) en het feit dat een postzegel met de afbeelding van een Cimarrón verschijnt, is een teken van hun populariteit.

Behalve veedrijver en bewaker heeft de Cimarrón nog andere kwaliteiten. Zo wordt hij ook gebruikt als jachthond – vooral op wilde zwijnen – en als gezelschapshond.

Uit de rasstandaard

Het algemeen beeld van de Cimarrón Uruguayo is dat van een mid-

delgrote hond van het Molosser-type. Hij is sterk, compact, goed gespierd en lenig. Het temperament wordt beschreven als: in balans, intelligent en zeer moedig. De breedte van de schedel is meer dan de lengte ervan; de achterhoofdknobbel en de stop zijn aanwezig, maar niet prominent. De voorsnuit is krachtig en de bovenste lippen hangen iets over de onderste. In de krachtige kaken wordt een compleet schaargebit vereist. De middelgrote, bruine ogen (hoe donkerder hoe beter) zijn iets amandelvormig en hebben een onderzoekende uitdrukking. De middelgrote, hangende oren van de Cimarrón zijn driehoekig van vorm en mogen niet te dicht tegen het hoofd hangen. In landen waar wordt gecoupeerd, heeft het oor een ronde vorm, zoals het oor van een poema. Er mag niet meer worden gecoupeerd dan de helft van de lengte van het oor. De nek is sterk, goed gespierd en niet te lang. De schouderhoogte van deze hond is gelijk aan de hoogte

• Cimarróns 20 jaar geleden op een show van de Kennel Club van Uruguay (1989).

• Beoordeling van een Cimarrón door een keurmeester in Uruguay.

gemeten bij de croupe (kruis). De topline is recht, maar een lichte zadeldrug is ook toegestaan. De lendenen zijn kort, sterk en licht gewelfd. De diepe borst moet tenminste tot de ellebogen reiken; de dikke staart moet tot aan de hakken komen en wordt, in rust, laag gedragen.

Zowel de voor- als de achterbenen zijn recht, krachtig en goed gespierd. De voorvoeten zijn ovaal van vorm, achter zijn het kattenvoeten en de achterhand is goed gehoekt. Een Cimarrón moet een moeiteloos gangwerk hebben en zowel voor als achter uitgrijpen. De huid is dik en soepel, de vacht is kort en zacht en er is geen ondervacht. De vachtkleuren zijn brindler (gestroomd) of alle variaties fawn, met of zonder masker. Fawn honden mogen een zweem van zwart hebben en witte aftekeningen zijn toegestaan op de onderkaak, onderaan de hals, op de voorborst en buik en onderaan de benen.

De schouderhoogte is voor reuen 58 tot 61 cm, en voor teven 55 tot 58 cm (beide met een tolerantie van 2 cm). Gewicht tussen de 38 en 45 kg. Ernstige fouten zijn: te veel wit, gebrek aan geslachtstype en te klein of te groot. Fouten die in de showring tot diskwalificatie kunnen leiden: agressief of angstig; lange vacht; miskleur; ernstig gebrek aan type; verkeerd gebit.

In Nederland is er voor dit ras nog geen rasvereniging. ⚡

Alle pogingen zijn in het werk gesteld om de namen van de fotografen van de foto's te achterhalen. Dit is niet altijd gelukt. Wie rechten op afbeeldingen meent te hebben, kan contact opnemen met de auteur.